

॥ नमो तस्स भगवतो अरहतो सम्मासम्बुद्धस्स ॥

सुत्तन्तपिटके दीघनिकाये सीलक्खन्धवग्गसुत्त

संगायनस्स पुच्छा विस्सज्जना

पुच्छा — पठममहाधम्मसंगीतिकाले आवुसो धम्मसंगाहका महाकस्सपादयो महाथेरवरा पठमं विनयं संगायित्वा तदनन्तरं कं नाम पावचनं संगायिंसु ।

विस्सज्जना — पठममहाधम्मसंगीतियं भन्ते धम्मसंगाहका महाकस्सपादयो महाथेरवरा पठमं विनयं संगायित्वा तदनन्तरं धम्मं संगायिंसु ।

पुच्छा — धम्मो नाम आवुसो सुत्तन्ताभिधम्मवसेन दुविधो, तत्थ कतरं धम्मं पठमं संगायिंसु ।

विस्सज्जना — द्वीसु भन्ते धम्मेसु सुत्तन्ताभिधम्मपिटकेसु पठमं सुत्तन्तं पिटकं धम्मं संगायिंसु ।

पुच्छा — सुत्तन्तपिटके पि आवुसो दीघमज्झिमसंयुत्तअङ्गुत्तरखुदकनिकायवसेन पञ्च निकाया, तेसु पठमं कतरं निकायं संगायिंसु ।

विस्सज्जना — पञ्चसु भन्ते निकायेसु पठमं दीघनिकायं संगायिंसु ।

पुच्छा — दीघनिकायेपि आवुसो तयो वग्गा चतुत्तिंसा च सुत्तानि, तेसु कतरं वग्गं कतरञ्च सुत्तं पठमं संगायिंसु ।

विस्सज्जना — दीघनिकायेपि भन्ते तीसु वग्गेसु पठमं सीलक्खन्धवग्गं, चतुत्तिसतिया च सुत्तेसु पठमं ब्रह्मजालसुत्तं संगायिंसु ।

ब्रह्मजालसुत्त

पुच्छा — साधु साधु आवुसो मयम्पि दानि ततोयेव पट्ठाय संगायितुं पुब्बकिच्चानि समारभाम..., तेनावुसो भगवता जानता पस्सता अरहता सम्मासम्बुद्धेन ब्रह्मजालसुत्तं कत्थ भासितं ।

विस्सज्जना — अन्तरा च भन्ते राजगहं अन्तरा च नाळन्दं अम्बलट्ठिकायं राजागारके भासितं ।

पुच्छा — कं आवुसो आरब्भ भासितं ।

विस्सज्जना — सुप्पियञ्च भन्ते परिब्बाजकं ब्रह्मदत्तञ्च माणवं आरब्भ भासितं ।

पुच्छा — किस्मिं आवुसो वत्थुस्मिं भासितं ।

विस्सज्जना — वण्णावण्णे भन्ते, सुप्पियो हि भन्ते अनेकपरियायेन बुद्धस्स अवण्णं भासति धम्मस्स अवण्णं भासति सङ्खस्स अवण्णं भासति, सुप्पियस्स पन परिब्बाजकस्स अन्तेवासी ब्रह्मदत्तो माणवो अनेकपरियायेन बुद्धस्स वण्णं भासति धम्मस्स वण्णं भासति सङ्खस्स वण्णं भासति, तस्मिं भन्ते वत्थुस्मिं भासितं ।

अनुसन्धे

पुच्छा — कति आवुसो तत्थ अनुसन्धयो ।

विस्सज्जना — तयो भन्ते तत्थ अनुसन्धयो, एको अवण्णानुसन्धि, द्वे वण्णानुसन्धियो ।

पठम अनुसन्धे

पुच्छा — तत्थावुसो पठमे अनुसन्धिम्हि कथं भगवता भासितं, तं संखेपतो कथेहि ।

विस्सज्जना — पठमे भन्ते अनुसन्धिम्हि अवण्णे मनोपदोसं निवारेत्वा, तत्थ च आदीनवं दस्सेत्वा, तत्थ पटिपज्जितब्बाकारो भगवता भासितो ।

ममं वा भिक्खवे परे अवण्णं भासेय्युं, धम्मस्स वा अवण्णं भासेय्युं सङ्खस्स वा अवण्णं भासेय्युं, तत्र तुम्हेहि न आघातो अप्पच्चयो न चेतसो अनभिरद्धि करणीया...

दुतिय अनुसन्धे

पुच्छा — साधु साधु आवुसो, साधु खो भगवा अत्तना परमुक्कं सागतखन्तीगुणसमन्नागतो अत्तनो सावकभूते अम्हेपि तत्थ समादापेसि, अत्तना च लोकधम्मेषु अनिज्जनसभावो अम्हाकम्पि तथत्ताय ओवादमदासि, दुतियेपनावुसो अनुसन्धिम्हि कथं भगवता भासितं, तम्पि संखेपतो पकासेहि ।

विस्सज्जना — दुतिये पन भन्ते अनुसन्धिम्हि वण्णे चेतसो उप्पिलावितत्तं निसेधेत्वा, तत्थ च आदीनवं दस्सेत्वा, तत्थ च पटिपज्जनाकारं दस्सेत्वा, पुथुज्जनस्स वण्णभूमिभूतानि तीणि सीलानि वित्थारतो भगवता भासितानि ।

ममं वा भिक्खवे परे वण्णं भासेय्युं, धम्मस्स वा वण्णं भासेय्युं, सङ्खस्स वा वण्णं भासेय्युं, तत्र तुम्हेहि न आनन्दो न सोमनस्सं न चेतसो अभिरद्धि करणीया —

ततिय अनुसन्धे

पुच्छा — साधु साधु आवुसो, साधु खो भगवा अत्तना परमुक्कंसगतसुपरिसुद्धसीलसमन्नागतो, तं अत्तनो सुपरिसुद्धसीलं दस्सेत्वा परेपि तत्थ नियोजेसि, ततिये पनावुसो अनुसन्धिम्हि कथं भगवता भासितं, तं संखेपतो पकासेहि ।

विस्सज्जना — ततिये पन भन्ते अनुसन्धिम्हि द्वासट्ठि दिट्ठियो सब्बज्जुत जाणेन वित्थारतो विभजित्वा, तासञ्च छ फस्सायतनपदद्वानभावं विभावेत्वा, मिच्छादिट्ठिगतिकाधिट्ठा नञ्च वट्ठं कथेत्वा, युत्तयोगभिक्षुअधिद्वानञ्च विवट्ठं कथेत्वा, मिच्छादिट्ठिगतिकस्स देसनाजालतो अविमुत्तभावं देसनाजालतो विमुत्तस्स नत्थिकभावञ्च विभावेत्वा, अत्तनो च कत्थचि अपरियापन्नभावं दस्सेत्वा, उपादिसेसनिब्बानधातुं पापेत्वा देसना भगवता निट्ठापिता ।

उच्छिन्नभावनेत्तिको भिक्खवे तथागतस्स कायो तिट्ठति, यावस्स कायो ठस्सति ताव नं दक्खन्ति देवमनुस्सा, कायस्स भेदा उद्धं जीवितपरियादाना न नं दक्खन्ति देवमनुस्सा ।

सुत्तनिदेसना

पुच्छा — साधु साधु आवुसो, साधु खो भगवा अत्तना द्वासट्ठि दिट्ठियो च छ फस्सायतनानि च द्वादस पटिच्चसमुप्पादङ्गानि च सब्बसो परिजानित्वा तेसं परिजाननत्थाय परेसम्पि तथत्ताय धम्मं पकासेति, सुत्तञ्च नाम आवुसो चतुन्नं सुत्तनिक्खेपानं अज्जतरवसेनेव निक्खित्तं, तस्मा तेसु इदं सुत्तं कतरेन सुत्तनिक्खेपेन भगवता निक्खित्तं ।

विस्सज्जना — चतूसु भन्ते सुत्तनिक्खेपेसु अट्ठप्पत्तिनिक्खेपेन इदं सुत्तं निक्खित्तं ।

पुच्छा — कस्स आवुसो वचनं ।

विस्सज्जना — भगवतो भन्ते वचनं अरहतो सम्मासम्बुद्धस्स ।

पुच्छा — केनावुसो आभतं ।

विस्सज्जना — परम्पराय भन्ते आभतं ।

पुच्छा — अत्थि नु खो आवुसो एत्थ कोचि विरुद्धदोसा, येन पच्छिमा जना मिच्छाअत्थं गणहेय्युं ।

विस्सज्जना — नत्थि भन्ते ।

सामञ्जफलसुत्त

पुच्छा — तेनावुसो भगवता...पे०... सम्मासम्बुद्धेन सामञ्जफलसुत्तं कत्थ भासितं ।

विस्सज्जना — राजगहे भन्ते जीवकस्स कोमारभच्चस्स अम्बवने भासितं ।

पुच्छा — केनावुसो सद्धिं भगवता भासितं ।

विस्सज्जना — रज्जा भन्ते मागधेन अजातसत्तुना वेदेहिपुत्तेन सद्धिं भासितं ।

पुच्छा — तं पनावुसो सुत्तं चतुन्नं सुत्तनिकखेपानं कतरेन सुत्तनिकखेपेन भगवता निक्खित्तं ।

विस्सज्जना — चतुन्नं भन्ते सुत्तनिकखेपानं पुच्छावसिकेन सुत्तनिकखेपेन निक्खित्तं भगवता ।

अजातसत्तु

पुच्छा — सा पनावुसो पुच्छा केनाकारेण समुप्पन्ना ।

विस्सज्जना — राजा भन्ते मागधो अजासत्तु वेदेहिपुत्तो तदहुपोसथे पन्नरसे कोमुदिया चातुमासिनिया पुण्णाय पुण्णमाय रत्तिया येन भगवा तेनुपसंकमि, उपसंकमित्वा भगवन्तं दिट्ठेव धम्मे संदिट्ठिकं सामञ्जफलं पुच्छि, एवं खो सा भन्ते पुच्छा उप्पन्ना ।

रम्मणीया वत भो दोसिना रत्ति, अभिरूपा वत भो दोसिना रत्ति, दस्सनीया वत भो दोसिना रत्ति, पासादिका वत भो दोसिना रत्ति, लक्खज्जा वत भो दोसिना रत्ति....

कं नुख्वज्ज समणं वा ब्राह्मणं वा पयिरुपासेय्याम....

यं नो पयिरुपसतो चित्तं पसीदेय्य....

छराजीवक

त्वं पन सम्म जीवक किं तुण्हीसि —

अयं देव अम्हाकं भगवा अरहं सम्मासम्बुद्धो अम्हाकं अम्बवने विहरति ।

तं खो पन भगवन्तं एवं कल्याणो कित्तिसद्धो अब्भुग्गतो “इतिपि सो भगवा अरहं सम्मासम्बुद्धो विज्जाचरणसम्पन्नो सुगतो लोकविदू अनुत्तरोपुरिसदम्मसारथि सत्थादेवमनुस्सानं बुद्धो भगवा”ति ।

तं देवो भगवन्तं पयिरुपासतु, अप्पेवनाम देवस्स भगवन्तं पयिरुपासतो चित्तं पसीदेय्य ।

तेन हि सम्म जीवक हत्थियानानि कप्पापेहि ।

कप्पितानि खो ते देव हत्थियानानि, यस्स दानि कालं मज्जसि ।

अजातसत्तु

किच्चि मं सम्म जीवक न वज्जेसि, कच्चि मं सम्म जीवक न पलम्भेसि....

मा भायि महाराज, मा भायि महाराज....

न तं देव वज्जेमि, न तं देव पलम्भामि....

अजातसत्त

एसो महाराज भगवा, एसो महाराज भगवा मज्झिमं थम्भं निस्साय पुरत्थाभिमुखो निसिन्नो पुरक्खतो भिक्खुसङ्घस्स....

इमिना मे उपसमेन उदयभदो कुमारो समन्नागतो होतु...

अगमा खो त्वं महाराज यथा पेमं ।

पुच्छेय्यामहं भन्ते भगवन्तं किञ्चिदेव देसं सचे मे भगवा ओकासं करोति पज्हस्स वेय्याकरणाय ।

पुच्छ महाराज यदाकङ्घसि ।

यथा नु खो इमानि भन्ते पुथुसिप्पायतनानि, सेय्यथिदं, हत्थारोहा अस्सारोहा रथिका धनुग्गहा चेलका चलका पिण्डदायका (पेय्याल) गणका मुद्दिका, अज्जानिपि एवं गतिकानि पुथुसिप्पायतनानि, ते तेन सिप्पेन सन्दिट्टिकं सिप्पफलं जीवन्ति, ते तेन अत्तानं सुखेन्ति पीणेन्ति, मातापितरो सुखेन्ति, पीणेन्ति, पुत्तदारं सुखेन्ति पीणेन्ति, मित्तामच्चे सुखेन्ति पीणेन्ति समणब्राह्मणेसु उद्धग्गिकं दक्खिणं पटिट्ठेन्ति सोवग्गिकं सुखविपाकं सग्गसंवत्तनिकं, सक्का नु खो भन्ते एवमेव दिट्ठेव धम्मे सन्दिट्टिकं सामज्जफलं पज्जपेतुं ।

पुच्छा — तदा आवुसो कथं भगवता राजा अजातसत्तु वेदेहि पुत्तो पटिपुच्छितो कथञ्च तेन भगवतो आरोचितं ।

विस्सज्जना — “अभिजानासि नो त्वं महाराज इमं पज्हं अज्जे समणब्राह्मणे पुच्छिताति, अभिजानामहं भन्ते अज्जे समणब्राह्मणे पुच्छिताति, यथाकथं पन ते महाराज ब्याकरिंसु, सचे ते अगरु, भासस्सूति न खो मे भन्ते गरु, यत्थस्स भगवा निसिन्नो भवन्तरूपो वाति, तेनेहि महाराज भासस्सू”ति, एवं खो भन्ते तदा भगवता राजा मागधो अजातसत्तु वेदेहि पुत्तो पटिपुच्छितो, एवं खो भन्ते तेन तदा भगवतो आरोचितं ।

पूरणकस्सप अयूवाद

पुच्छा — कथञ्चावुसो पूरणकस्सपस्स सन्तिके पुच्छाविस्सज्जना अहोसि ।

विस्सज्जना — एकमिदं भन्ते समयं राजा मागधो अजातसत्तु वेदेहिपुत्तो येन पूरणो कस्सपो तेनुपसङ्गमि, उपसङ्गमित्वा पूरणं कस्सपं सन्दिट्टिकं सामज्जफलं पुच्छि, अथ खो भन्ते पूरणो कस्सपो करोतो खो महाराज कारयतो, छिन्दतो छेदापयतो, पचतो पाचापयतो, सोचयतो सोचापयतो (पेय्याल) करोतो न करीयति पापं त्यादिना रज्जो मागधस्स अजातसत्तुस्स वेदेहिपुत्तस्स सन्दिट्टि कं सामज्जफलं पुट्ठो समानो अकिरियं ब्याकासि, एवं खो भन्ते पूरणस्स कस्सपस्स सन्तिके पुच्छाविस्सज्जना अहोसि ।

पूरणकस्सपवाद

निस्सरिको वत आवुसो पूरणस्स कस्सपस्स वादो अनत्थसंहितो जिगुच्छनीयो अतिविय भयानको, ये तस्स वचनं सोतब्बं सद्भातब्बं मज्जेय्युं, तेसं तं अस्स दीघरत्तं अहिताय दुक्खाय, एत्तकेनेव अज्ज मयं पुच्छाविस्सज्जनं थपेस्साम ।

मक्खलिगोसाल अयूवाद

पुच्छा — पुरिमदिवसे आवुसो मया सामज्जफलसुत्तस्स निदानपरियापन्नानि पुच्छितब्बद्धानानि कानिचि कानिचि पुच्छितानि, तथा च सुट्ठु विस्सज्जितानि, अज्ज पन यथानुप्पत्तमक्खलिगोसाय वादतो पट्ठाय पुच्छिस्सामि, मक्खलि पन आवुसो

गोसालो रज्जा मागधेन अजातसत्तुना वेदेहिपुत्तेन सन्दिट्ठिकं सामज्जफलं पुट्ठो कथं व्याकासि ।

विस्सज्जना — एकमिदं भन्ते समयं राजा मागधो अजातसत्तु वेदेहिपुत्तो येन मक्खलिगोसालो तेनुपसंकमि, उपसंकमित्वा मक्खलिं गोसालं सन्दिट्ठिकं सामज्जफलं पुच्छि, अथ खो भन्ते मक्खलिगोसालो राजानं मागधं अजातसत्तुं वेदेहिपुत्तं एतदवोच “नत्थि महाराज हेतु नत्थि पच्चयो सत्तानं संकिलेसाय, अहेतू अपच्चया सत्ता संकिलिस्सन्ति । नत्थि महाराज हेतु नत्थि पच्चयो सत्तानं विसुद्धिया, अहेतू अपच्चया सत्ता विसुज्झन्ति, (पेय्याल) चुल्लासीति महाकप्पिनो सतसहस्सानि, यानि बाले च पण्डिते च सन्धावित्वा संसरित्वा दुक्खस्सन्तं करिस्सन्ति, तत्थ नत्थि ‘इमिनाहं सीलेन वा वतेन वा तपेन वा ब्रह्मचरियेन वा अपरिपक्वं वा कम्मं परिपाचेस्सामि, परिपक्वं वा कम्मं फुस्स फुस्स ब्यन्तिं करिस्सामी’ति हेवं नत्थि । दोणमिते सुखदुक्खे, परियन्तकते संसारे नत्थि हायनवट्टने, नत्थि उक्कंसावकंसे । सेय्यथापि नाम सुत्तपुट्ठे खित्ते निब्बेठियमानमेव पलेति, एवमेव बाले च पण्डिते च सन्धावित्वा संसरित्वा दुक्खस्सन्तं करिस्सन्ती’ति, इत्थं खो भन्ते रज्जो मागधस्स अजातसत्तुस्स वेदेहिपुत्तस्स मक्खलिगोसालो सन्दिट्ठिकं सामज्जफलं पुट्ठो समानो संसारसुद्धिं व्याकासि ।

मक्खलिगोसालवाद

अयम्पि आवुसो वादो निस्सरिकोयेव अनत्थसंहितो जिगुच्छनीयो अति विय भयानको, ये तस्स वचनं सोतब्बं सद्भातब्बं मज्जेय्युं, तेसं तं अस्स दीघरत्तं अहिताय दुक्खाय ।

अजितकेसकम्बलवाद

पुच्छा — अथापरम्पि पुच्छामि, अजितो पन आवुसो केसकम्बलो रज्जा मागधेन अजातसत्तुना वेदेहिपुत्तेन सन्दिट्ठिकं सामज्जफलं पुट्ठो कथं व्याकासि ।

विस्सज्जना — एकमिदं भन्ते समयं राजा मागधो अजातसत्तु वेदेहिपुत्तो येन अजितो केसकम्बलो तेनुपसङ्गमि, उपसङ्गमित्वा अजितं केसकम्बलं सन्दिट्ठिकं सामज्जफलं पुच्छि, अथ खो भन्ते अजितो केसकम्बलो राजानं मागधं अजातसत्तुं वेदेहिपुत्तं एतदवोच “नत्थि महाराज दिन्नं, नत्थि यिट्ठं, नत्थि हुतं, नत्थि सुकतदुक्कटानं कम्मानं फलं विपाको, नत्थि अयं लोको, नत्थि परो लोको, नत्थि माता, नत्थि पिता, नत्थि सत्ता ओपपातिका, नत्थि लोके समणब्राह्मणा

सम्मगता सम्मापटिपन्ना, ये इमञ्च लोकं परञ्च लोकं सयं अभिज्जा सच्छिकत्वा पवेदेन्ति । (पेय्याल) बाले च पण्डिते च कायस्स भेदा उच्छिज्जन्ति विनस्सन्ती'ति । इत्थं खो भन्ते रज्जो मागधस्स अजातसत्तुस्स वेदेहिपुत्तस्स अजितो केसकम्बलो सन्दिट्ठिकं सामञ्जफलं पुट्ठो समानो उच्छेदं व्याकासि ।

अजितकेसकम्बल

अयम्पि खो आवुसो निस्सरिकोयेव, अनत्थसंहितो जिगुच्छनीयो अति विय भयानको, ये तस्स वचनं सोतब्बं सद्भातब्बं मज्जेय्युं, तेसं तं अस्स दीघरत्तं अहिताय दुक्खाय ।

पकुधकच्चायनवाद

पुच्छा — अथापरम्पि पुच्छामि, पकुधो पन आवुसो कच्चायनो रज्जा मागधेन अजातसत्तुना वेदेहिपुत्तेन सन्दिट्ठिकं सामञ्जफलं पुट्ठो कथं व्याकासि ।

विस्सज्जना — एकमिदं भन्ते समयं राजा मागधो अजातसत्तु वेदेहिपुत्तो येन पकुधो कच्चायनो तेनुपसङ्गमि, उपसङ्गमित्वा पकुधं कच्चायनं सन्दिट्ठिकं सामञ्जफलं पुच्छि, अथ खो भन्ते पकुधो कच्चायनो राजानं मागधं अजासत्तुं वेदेहिपुत्तं एतदवोच “सत्तिमे महाराज काया अकटा अकटविधा अनिम्मिता अनिम्माता वज्जा कूटट्ठा एसिकट्ठायिता, ते न इज्जन्ति, न विपरिणामेन्ति, न अज्जमज्जं व्याबाधेन्ति, नालं अज्जमज्जस्स सुखाय वा दुक्खाय वा सुखदुक्खाय वा । कतमे सत्त, पथवीकायो, आपोकायो, तेजोकायो वायोकायो, सुखे, दुक्खे, जीवे सत्तमे । इमे सत्तकाया अकटा अकटविधा अनिम्मिता अनिम्माता वज्जा कूटट्ठा एसिकट्ठायिता, ते न इज्जन्ति, न विपरिणामेन्ति, न अज्जमज्जं व्याबाधेन्ति, नालं अज्जमज्जस्स सुखाय वा दुक्खाय वा सुखदुक्खाय वा । तत्थ नत्थि हन्ता वा घातेता वा, सोता वा सावेता वा, विज्जाता वा विज्जापेता वा, योपि तिण्हेन सत्थेन सीसं छिन्दति, न कोचि किञ्चि जिविता वोरोपेति, सत्तन्नत्वेव कायानमन्तरेण सत्थं विवरमनुपतती'ति । इत्थं खो भन्ते रज्जो मागधस्स अजातसत्तुस्स वेदेहिपुत्तस्स पकुधो कच्चायनो सामञ्जफलं पुट्ठो समानो अज्जेन अज्जं व्याकासि ।

पकुधकच्चायनवाद

अयम्पि खो आवुसो वादो पुरिमवादोविय निस्सरिकोयेव अनत्थसंहितो जिगुच्छनीयो अतिविय भयानको ।

निगण्ठनाटपुत्तवाद

पुच्छा — अथापरम्पि पुच्छामि, निगण्ठो पनावुसो नाटपुत्तो रज्जा मागधेन अजातसत्तुना वेदेहिपुत्तेन सन्दिट्ठिकं सामञ्जफलं पुट्ठो कथं व्याकासि ।

विस्सज्जना — एकमिदं भन्ते समयं राजा मागधो अजातसत्तु वेदेहिपुत्तो येन निगण्ठो नाटपुत्तो तेनुपसंकमि, उपसंकमित्वा निगण्ठं नाटपुत्तं सन्दिट्ठिकं सामञ्जफलं पुच्छि, अथ खो निगण्ठो नाटपुत्तो राजानं मागधं अजातसत्तुं वेदेहिपुत्तं एतदवोच, “इध महाराज निगण्ठो चातुयामसंवरसंवुतो होति, कथञ्च महाराज

निगण्ठो चातुयामसंवरसंवुतो होति, इध महाराज निगण्ठो सब्बवारिवारितो च होति, सब्बवारियुत्तो च, सब्बवारिधुतो

च, सब्बवारिफुटो च । एवं खो महाराज निगण्ठो चातुयामसंवरसंवुतो होति, यतो खो महाराज निगण्ठो एवं चातुयामसंवरसंवुतो होति । अयं वुच्चति महाराज निगण्ठो गतत्तो च यतत्तो च ठितत्तो चा'ति । इत्थं खो भन्ते रज्जो मागधस्स अजातसत्तुस्स वेदेहिपुत्तस्स निगण्ठो नाटपुत्तो सन्दिट्टिकं सामञ्जफलं पुट्ठो समानो चातुयामसंवरं व्याकासि ।

निगण्ठवाद

एतस्स पनावुसो वादे कोचि सासनानुलोमवादो अत्थि, असुद्धलद्धिताय पन एसोपि वादो जिगुच्छनीयोयेव, सेय्यथापि भोजनं गूथमिस्सं गारहोयेव आरका परिवज्जितब्बोयेव, सेय्यथापि विससंसट्ठो आपानीयकंसो ।

सिञ्चञ्जवाद

पुच्छा — अथापरमि पुच्छामि, सञ्चयो पनावुसो बेलट्ठपुत्तो सन्दिट्टिकं सामञ्जफलं पुट्ठो कथं व्याकासि ।

विस्सज्जना — एकमिदं भन्ते समयं राजा मागधो अजातसत्तु वेदेहिपुत्तो येन सञ्चयो बेलट्ठपुत्तो तेनुपसङ्गमि, उपसङ्गमित्वा सञ्चयं बेलट्ठपुत्तं एतदवोच, “यथा नु खो इमानि भो सञ्चय पुथुसिप्पायतनानि, सेय्यथिदं, हत्थारोहा अस्सरोहा...पे०... सक्का नु खो भो सञ्चय एवमेव दिट्ठेव धम्मे सन्दिट्टिकं सामञ्जफलं पञ्जपेतु”न्ति, एवं वुत्ते भन्ते सञ्चयो बेलट्ठपुत्तो राजानं मागधं अजातसत्तुं वेदेहिपुत्तं एतदवोच ।

“अत्थि परोलोकोति इति चे मं पुच्छसि, अत्थि परो लोकोति इति चे मे अस्स, अत्थि परो

लोकोति इति ते नं व्याकरेय्यं, एवन्तिपि मे नो, तथातिपि मे नो, अज्जथातिपि मे नो, नोतिपि मे नो, नो नोतिपि मे नो... पे०... नेव होति न न होति तथागतो परं मरणाति इति चे मं पुच्छसि, नेव होति न न होति तथागतो परं मरणाति इति चे मे अस्स, नेव होति न न होति तथागतो परं मरणाति इति ते नं व्याकरेय्यं, एवन्तिपि मे नो, तथातिपि मे नो, अज्जथातिपि मे नो, नोतिपि मे नो, नो नोतिपि मे नो”ति । इत्थं खो भन्ते रज्जो मागधस्स अजातसत्तुस्स वेदेहिपुत्तस्स सञ्चयो बेलट्ठपुत्तो सन्दिट्टिकं सामञ्जफलं पुट्ठो समानो विक्खेपं व्याकासि ।

तित्थिअयूवाद

सब्बेपि आवुसो एते छन्नं सत्थारानं वादा निस्सरिकायेव जिगुच्छनीयायेव अनत्थसंहितायेव, बालानं भिय्योसो मत्ताय सम्मोहाय संवत्तन्ति अनत्थाय ।

अज्ज पन आवुसो कालो अतिक्कन्तो, स्वेयेव भगवता वुत्तं पणीतं पसट्ठं सन्दिट्टिकफलं पुच्छाम ।

पुच्छा — पुरिमदिवसेसु आवुसो सामञ्जफलसुत्तस्स पुब्बभागे याव छसत्थारमिच्छावादपरियोसानं पुच्छनविस्सज्जनं अम्हेहि कतं, अज्ज पन यथानुप्पत्तं भगवता देसितसामञ्जफलसुत्ताधिकारे पुच्छाविस्सज्जनं करिस्साम । भगवा पन आवुसो रज्जा मागधेन अजातसत्तुना वेदेहिपुत्तेन सन्दिट्टिकं सामञ्जफलं पुट्ठो कथं व्याकासि ।

विस्सज्जना — भगवा भन्ते तिधा विभजित्वा रज्जो मागधस्स अजातसत्तुस्स वेदेहिपुत्तस्स सन्दिट्टिकं सामञ्जफलं पुट्ठो व्याकासि ।

पुच्छा — कथञ्चावुसो भगवा रज्जो मागधस्स अजातसत्तुनो वेदेहिपुत्तस्स पठमं सन्दिट्ठिकं सामञ्जफलं देसेसि ।

विस्सज्जना — दासं भन्ते पब्बजितं उपमाभावेन निद्विसित्वा रज्जो मागधस्स अजातसत्तुस्स वेदेहिपुत्तस्स भगवा पठमं सन्दिट्ठिकं सामञ्जफलं देसेसि ।

सोहं भन्ते भगवन्तम्मि पुच्छामि, यथा नु खो इमानि भन्ते पुथुसिप्पायतनानि सेय्यथिदं... पे०... सक्का नु खो भन्ते एव मेव दिट्ठेव धम्मे सन्दिट्ठिकं सामञ्जफलं पज्जपेतुं —

अच्छरियं आवुसो अब्भुतं आवुसो, याव स्वाखातस्स बुद्धसासनस्स महिद्धिकता महानुभावता, यत्रहि नाम दासोपि निहीनजच्चो एवं स्वाखाते बुद्धसासने पब्बजित्वा अत्तनो इस्सरभूतेन रज्जापि वन्दनीयत्तं गरुकरणीयत्तं पापुणिस्सति, सुपज्जत्तमेतं भगवता पठमं सन्दिट्ठिकफलं ।

पुच्छा — कथं पनावुसो भगवा रज्जो मागधस्स अजातसत्तुनो वेदेहिपुत्तस्स दुतियं सन्दिट्ठिकं सामञ्जफलं देसेसि ।

विस्सज्जना — कस्सकं भन्ते पब्बजितं उपमाभावेन दस्सेत्वा भगवा रज्जो मागधस्स अजातसत्तुस्स वेदेहिपुत्तस्स सन्दिट्ठिकं सामञ्जफलं देसेसि ।

अच्छरियं आवुसो अब्भुतं आवुसो, याव बुद्धसासनस्स स्वाखातता महिद्धिकता महानुभावता, यत्रहि नाम कस्स कोपि गुणरहितो एवं स्वाखाते बुद्धसासने पब्बजित्वा रट्ठधिपतिना मनुस्सलोके देवभूतेन रज्जापि गरुकरणीयत्तं वन्दनीयत्तं पापुणिस्सति, सुपज्जत्तमेतं आवुसो भगवता दुतियं सन्दिट्ठिकफलं ।

पुच्छा — कथञ्चा पनावुसो भगवा पुरिमेहि सन्दिट्ठिकसामञ्जफलेहि अभिक्कन्ततरज्ज पणीततरज्ज सन्दिट्ठिकं सामञ्जफलं रज्जो देसेसि ।

विस्सज्जना — भगवा भन्ते बुद्धप्पादतो पट्टाय कुलपुत्तस्स पब्बजित भावं, तस्स च सीलसम्पदं, तस्स च इन्द्रियेसु गुत्तद्वारतं, अरियज्जसतिसम्पज्जं, अरियज्ज सन्तुट्ठिं, पज्जन्नज्ज नीवरणानं पहानं, चत्तारि च ज्ञानानि, अट्ठ च विज्जायो, ताहि ताहि उपमाहि वित्थारतो विभजित्वा रज्जो मागधस्स अजातसत्तुस्स वेदेहिपुत्तस्स सन्दिट्ठिकं सामञ्जफलं पुरिमेहि सन्दिट्ठिकेहि सामञ्जफलेहि अभिक्कन्ततरज्ज पणीततरज्ज देसेसि ।

सक्का पन भन्ते दिट्ठेव धम्मे सन्दिट्ठिकं सामञ्जफलं, पुरिमेहि सन्दिट्ठिकेहि सामञ्जफलेहि अभिक्कन्ततरज्ज पणीततरज्ज पज्जपेतुं ।

सक्का महाराजा, तेन हि महाराज सुणोहि साधुकं मनसिकरोहि भासिस्सामि ।

पुच्छा — कथञ्च पनावुसो भिक्खु सीलसम्पन्नो होति, कथञ्च भगवा रज्जो मागधस्स अजातसत्तुनो वेदेहिपुत्तस्स चूळसीलं विभजित्वा देसेसि ।

विस्सज्जना — “कथञ्च महाराज भिक्खु सीलसम्पन्नो होति । इध महाराज भिक्खु पाणातिपातं पहाय पाणातिपाता

पटिविरतो होति निहितदण्डो निहितसत्थो लज्जी दयापन्नो, सब्बपाणभूतहितानुकम्पी विहरति । इदम्पिस्स होति सीलस्मिं” एवमादिना भन्ते भगवा रज्जो मागधस्स अजातसत्तुस्स वेदेहिपुत्तस्स छब्बीसतिया आकारेहि चूळसीलं विभजित्वा देसेसि ।

साधु साधु आवुसो, साधु साधु आवुसो यं भिक्खु एवं स्वाखाते बुद्धसासने सद्भापब्बजितो इमिना च चूळसीलेन समन्नागतो विहरेय्य ।

इदानीं पन कालो अतिक्कन्तो ।

सुवे यथानुप्पत्तद्धानतो पट्टाय पुच्छाविस्सज्जनं करिस्साम ।

पुच्छा — कथं पनावुसो रज्जो मागधस्स अजातसत्तुनो वेदेहिपुत्तस्स मज्झिमसीलञ्च महासीलञ्च विभजित्वा देसेसि ।

विस्सज्जना — “यथा वा पनेके भोन्तो समणब्राह्मणा सद्भादेय्यानि भोजनानि भुज्जित्वा ते एवरूपं बीजगामभूतगामसमारम्भं अनुयुत्ता विहरन्ति । सेय्यथिदं । मूलबीजं खन्धबीजं फलुबीजं अगगबीजं बीजबीजमेव पञ्चमं, इति एवरूपा बीजगामभूतगामसमारम्भा पटिविरतो होति । इदम्पिस्स होति सीलस्मिं” एवमादिना भन्ते भगवा रज्जो मागधस्स अजातसत्तुस्स वेदेहिपुत्तस्स मज्झिमसीलञ्च महासीलञ्च वित्थारतो विभजित्वा देसेसि ।

साधु साधु आवुसो, साधु खो आवुसो यं भिक्खु एवं स्वाखाते बुद्धसासने सद्भापब्बजितो एवं अरियेन सीलेन समन्नागतो विहरेय्य ।

पुच्छा — कथं पनावुसो अरियं इन्द्रियसंवरञ्च अरियं सतिसम्पजज्जञ्च अरियं सन्तोसञ्च भगवा रज्जो मागधस्स अजातसत्तुस्स विभजित्वा देसेसि ।

विस्सज्जना — इध महाराज भिक्खु चक्खुना रूपं दिस्वा न निमित्तग्गाही होति ननुब्यज्जनग्गाही, यत्त्वाधिकरणमेनं चक्खुन्द्रियं असंवृतं विहरन्तं अभिज्झादोमनस्सा पापका अकुसला धम्मा अन्वास्सवेय्युं, तस्स संवराय पटिपज्जति, रक्खति चक्खुन्द्रियं, चक्खुन्द्रिये संवरं आपज्जति, एवमादिना च ।

इध महाराज भिक्खु सतिसम्पजज्जेन समन्नागतो होति, अभिक्कन्ते पटिक्कन्ते सम्पजनकारी होति,

आलोकिते विलोकिते सम्पजानकारी होति, समिज्जिते पसारिते सम्पजानकारी होति, सङ्काटिपत्तचीवरधारणे सम्पजानकारी होति, असिते पीते खायिते सायिते सम्पजानकारी होति, उच्चारपस्सावकम्मे सम्पजानकारी होति, गते ठिते निसिन्ने सुत्ते जागरिते भासिते तुण्हीभावे सम्पजानकारी होति, एवं खो महाराज भिक्खु सतिसम्पजज्जेन समन्नागतो होति ।

कथञ्च महाराज भिक्खु सन्तुट्ठो होति, इध महाराज भिक्खु सन्तुट्ठो होति कायपरिहारिकेन चीवरेन कुच्छिपरिहारिकेन पिण्डपातेन ।

एवमादिना भन्ते भगवा रज्जो मागधस्स अजातसत्तुस्स वेदेहिपुत्तस्स अरियञ्च इन्द्रियेसुगुत्तद्वारतं अरियञ्च सतिसम्पजज्जं अरियञ्च सन्तोसं विभजित्वा देसेसि ।

साधु साधु आवुसो, साधु खो आवुसो यं भिक्खु एवं स्वाखाते बुद्धसासने सद्धापब्बजितो इमिना च अरियेन इन्द्रियसंवरेन समन्नागतो, इमिना च अरियेन सतिसम्पजज्जेन

समन्नागतो, इमाय च अरियाय सन्तुट्ठिया समन्नागतो विहरेय्य ।

पुच्छा — कथं पनावुसो भगवा रज्जो मागधस्स अजातसत्तुस्स वेदेहिपुत्तस्स नीवरणपहानं विभजित्वा देसेसि ।

विस्सज्जना — सो एवं अरियेन सीलक्खन्धेन समन्नागतो, अरियेन इन्द्रियसंवरेन समन्नागतो, अरियेन सतिसम्पजज्जेन समन्नागतो, अरियाय सन्तुट्ठिया समन्नागतो, विवित्तं सेनासनं भजति अरज्जं रुक्खमूलं पब्बतं कन्दरं गिरिगुहं सुसानं वनपत्तं अब्भोकासं पलालपुज्जं । सो पच्छाभत्तं पिण्डपातपटिक्कन्तो निसीदति पल्लङ्कं आभुज्जित्वा उज्जं कायं पणिधाय परिमुखं सति उपट्ठपेत्वा । सो अभिज्झं लोके पहाय विगताभिज्झेन चेतसा विहरति...पे०... तस्सिमे पञ्च नीवरणे पहीने अत्तनि समनुपस्सतो पामोज्जं जायति, पमुदितस्स पीति जायति, पीतिमनस्स कायो पस्सम्भति, पस्सद्भकायो सुखं वेदेहि, सुखिनो चित्तं समाधियति । एवं खो भन्ते भगवा रज्जो मागधस्स अजातसत्तुस्स वेदेहिपुत्तस्स नीवरणपहानं विभजित्वा वित्थारतो देसेसि ।

साधु साधु आवुसो, साधु खो आवुसो यं भिक्खु एवं स्वाखाते बुद्धसासने सद्धापब्बजितो एवं पञ्चनीवरणे पजहित्वा तेहि चित्तं विसोधेत्वा विहरेय्य ।

पुच्छा — कथञ्चावुसो भगवा रज्जो मागधस्स अजातसत्तुस्स वेदेहिपुत्तस्स पठमं सन्दिट्ठिकं सामञ्जफलं देसेसि, पुरिमेहि सन्दिट्ठिकेहि सामञ्जफलेहि अभिक्कन्ततरञ्च पणीततरञ्च ।

विस्सज्जना — सो विविच्चेव कामेहि विविच्च अकुसलेहि धम्मेहि सवितक्कं सविचारं विवेकजं पीतिसुखं पठमं ज्ञानं उपसम्पज्ज विहरति...पे०... इदम्पि खो महाराज सन्दिट्ठिकं सामञ्जफलं पुरिमेहि सन्दिट्ठिकेहि सामञ्जफलेहि अभिक्कन्ततरञ्च

पणीततरञ्च । एवं खो भन्ते भगवा रज्जो मागधस्स अजातसत्तुस्स वेदेहिपुत्तस्स पठमं सन्दिट्ठिकं सामञ्जफलं पुरिमेहि सन्दिट्ठिकेहि सामञ्जफलेहि अभिक्कन्ततरञ्च पणीततरञ्च देसेसि ।

साधु साधु आवुसो, साधु खो आवुसो यं भिक्खु एवं स्वाखाते बुद्धसासनसङ्घाते धम्मविनये पब्बजित्वा एवं पठमं ज्ञानं

उपसम्पज्ज विवेकजेन पीतिसुखेन अत्तनो कायं अभिसन्देय्य परिसन्देय्य परिपूरेय्य ।

पुच्छा — कथञ्चावुसो भगवा दुतियञ्च ततियञ्च चतुत्थञ्च सन्दिट्ठिकं सामञ्जफलं देसेसि, पुरिमेहि सन्दिट्ठिकेहि सामञ्जफलेहि अभिक्कन्ततरञ्च पणीततरञ्च ।

विस्सज्जना — पुन च परं महाराज भिक्खु वितक्कविचारानं वूपसमा अज्झत्तं सम्पसादनं चेतसो एकोदिभावं अवितक्कं अविचारं समाधिजं पीतिसुखं दुतियंज्ञानं उपसम्पज्ज विहरति एवमादिना भन्ते भगवा रज्जो मागधस्स अजातसत्तुस्स वेदेहिपुत्तस्स दुतियञ्च ततियञ्च चतुत्थञ्च सन्दिट्ठिकं सामञ्जफलं पुरिमेहि सन्दिट्ठिकेहि सामञ्जफलेहि अभिक्कन्ततरञ्च पणीततरञ्च देसेसि ।

साधु साधु आवुसो, साधु खो आवुसो यं भिक्खु एवं स्वाखाते बुद्धसासनसङ्घाते धम्मविनये सद्भापब्बजितो एवं दुतियज्ञानञ्च ततियज्ञानञ्च चतुत्थज्ञानञ्च उपसम्पज्ज तेहि ज्ञानसुखेहि अत्तनो कायं अभिसन्देत्वा परिसन्देत्वा परिपूरेत्वा विहरेय्य ।

पुच्छा — कथञ्च पनावुसो भगवा रज्जो मागधस्स अजातसत्तुस्स वेदेहिपुत्तस्स अपरम्पि सन्दिट्ठिकं सामञ्जफलं देसेसि, पुरिमेहि सन्दिट्ठिकेहि सामञ्जफलेहि अभिक्कन्ततरञ्च पणीततरञ्च ।

विस्सज्जना — सो एवं समाहिते चित्ते परिसुद्धे परियोदाते अनङ्गणे विगतूपक्किलेसे मुदुभूते कम्मनिये ठिते आनञ्जप्पत्ते जाणदस्सनाय चित्तं अभिनीहरति अभिनिन्नामेति, सो एवं पजानाति “अयं खो मे कायो रूपी चातुमहाभूतिको मातापेत्तिकसम्भवो ओदनकुम्मासूपचयो अनिच्चुच्छादनपरिमदनभेदनविद्धंसनधम्मो, इदञ्च पन मे विज्जाणं एत्थ सितं एत्थ पटिबन्धन्ति... पे०... इदम्पि खो महाराज सन्दिट्ठिकं सामञ्जफलं पुरिमेहि सन्दिट्ठिकेहि सामञ्जफलेहि अभिक्कन्ततरञ्च पणीततरञ्च । एवं खो भन्ते भगवा रज्जो मागधस्स अजातसत्तुस्स वेदेहिपुत्तस्स अपरम्पि सन्दिट्ठिकं सामञ्जफलं पुरिमेहि सन्दिट्ठिकेहि सामञ्जफलेहि अभिक्कन्ततरञ्च पणीततरञ्च देसेसि ।

सुज्जारंगा पविट्ठस्स, सन्तचित्तस्स भिक्खुनो । अमानुसी रती होति, सम्माधम्मं विपस्सतो ।

साधु साधु आवुसो, साधु खो आवुसो यं भिक्खु एवं स्वाखाते बुद्धसासनसङ्घाते धम्मविनये सद्भापब्बजितो एवं जाणदस्सनेन उप्पादेत्वा एवं जाणदस्सनेन समन्नागतो हुत्वा विहरेय्य ।

पुच्छा — कथञ्चावुसो भगवा अपरम्पि सन्दिट्ठिकं सामञ्जफलं देसेसि, पुरिमेहि सन्दिट्ठिकेहि सामञ्जफलेहि अभिक्कन्ततरञ्च पणीततरञ्च ।

विस्सज्जना — सो एवं समाहिते चित्ते परिसुद्धे परियोदाते अनङ्गणे विगतूपक्किलेसे मुदुभूते कम्मनिये ठिते आनञ्जप्पत्ते मनोमयं कायं अभिनिम्मानाय चित्तं अभिनीहरति अभिनिन्नामेति, सो इमम्हा काया अज्जं कायं अभिनिम्मिनाति रूपिं मनोमयं सब्बङ्गपच्चङ्गिं अहीनिन्द्रियं एवमादिना भन्ते भगवा रज्जो मागधस्स अजातसत्तुस्स वेदेहिपुत्तस्स अपरम्पि सन्दिट्ठिकं सामञ्जफलं पुरिमेहि सन्दिट्ठिकेहि सामञ्जफलेहि अभिक्कन्ततरञ्च पणीततरञ्च देसेसि ।

साधु साधु आवुसो, साधु खो आवुसो यं भिक्खु एवं स्वाखाते बुद्धसासनसङ्घाते धम्मविनये सद्भापब्बजितो एवं विसेसेन मनोमयजाणेन समन्नागतो विहरेय्य ।

पुच्छा — भगवा आवुसो रज्जो मागधस्स अजातसत्तुस्स वेदेहिपुत्तस्स ज्ञानचतुक्कसङ्घातञ्च पठम दुतिय विज्जासङ्घातञ्च सन्दिट्ठिकं सामञ्जफलं दस्सेत्वा, अपरं कीदिसं सन्दिट्ठिकं सामञ्जफलं देसेसि, पुरिमेहि सन्दिट्ठिकेहि

सामञ्जफलेहि अभिक्कन्ततरञ्च पणीततरञ्च ।

विस्सज्जना — सो एवं समाहिते चित्ते परिसुद्धे परियोदाते अनङ्गणे विगतूपक्किलेसे मुदुभूते कम्मनिये ठिते आनञ्जप्पत्ते इद्धिविधाय चित्तं अभिनीहरति अभिनिन्नामेति, सो अनेकविहितं इद्धिविधं पच्चनुभोति, एकोपि हुत्वा बहुधा होति, बहुधापि हुत्वा एको होति...पे०... इदम्पि खो महाराज सन्दिट्ठिकं सामञ्जफलं पुरिमेहि सन्दिट्ठिकेहि सामञ्जफलेहि अभिक्कन्ततरञ्च पणीततरञ्चाति । इत्थं खो भन्ते भगवा रञ्जो मागधस्स अजातसत्तुस्स वेदेहिपुत्तस्स अपरम्पि सन्दिट्ठिकं सामञ्जफलं पुरिमेहि सन्दिट्ठिकेहि सामञ्जफलेहि अभिक्कन्ततरञ्च पणीततरञ्च देसेसि ।

अच्छरियं आवुसो अब्भुतं आवुसो, याव बुद्धसासनस्स स्वाखातता, यत्रहि नाम एवं स्वाखाते बुद्धसासने पब्बजित्वा सावकोपि सम्मापटिपन्नो एवं महिद्धिकं एवं महानुभावं इद्धिविधजाणम्पि पच्चनुभोस्सति ।

पुच्छा — कथं पनावुसो भगवा अपरम्पि सन्दिट्ठिकं सामञ्जफलं देसेसि, पुरिमेहि सन्दिट्ठिकेहि सामञ्जफलेहि अभिक्कन्ततरञ्च पणीततरञ्च ।

विस्सज्जना — सो एवं समाहिते चित्ते परिसुद्धे परियोदाते अनङ्गणे विगतूपक्किलेसे मुदुभूते कम्मनिये ठिते आनञ्जप्पत्ते दिब्बाय सोतधातुया चित्तं अभिनीहरति अभिनिन्नामेति, सो दिब्बाय सोतधातुया विसुद्धाय अतिक्कन्त मानुसिकाय उभो सद्दे सुणाति दिब्बे च मानुसे च ये दूरे सन्तिके च...पे०... इदम्पि खो महाराज सन्दिट्ठिकं सामञ्जफलं पुरिमेहि सन्दिट्ठिकेहि सामञ्जफलेहि अभिक्कन्ततरञ्च पणीततरञ्च । एवं खो भन्ते भगवा रञ्जो मागधस्स अजातसत्तुस्स वेदेहिपुत्तस्स अपरम्पि सन्दिट्ठिकं सामञ्जफलं पुरिमेहि सन्दिट्ठिकेहि सामञ्जफलेहि अभिक्कन्ततरञ्च पणीततरञ्च देसेसि ।

अच्छरियं आवुसो, अब्भुतं आवुसो, याव बुद्धसासनस्स स्वाखातता, यत्रहि नाम एवं स्वाखाते बुद्धसासने सद्धापब्बजितो सम्मापटिपन्नो सावकोपि एवं विसेसं दिब्बसोतजाणं पटिलभिस्सति ।

पुच्छा — कथं पनावुसो भगवा अपरम्पि सन्दिट्ठिकं सामञ्जफलं देसेसि, पुरिमेहि सन्दिट्ठिकेहि सामञ्जफलेहि अभिक्कन्ततरञ्च पणीततरञ्च ।

विस्सज्जना — सो एवं समाहिते चित्ते परिसुद्धे परियोदाते । अनङ्गणे विगतूपक्किलेसे मुदुभूते कम्मनिये ठिते

आनञ्जप्पत्ते चेतोपरियजाणाय चित्तं अभिनीहरति अभिनिन्नामेति, सो परसत्तानं परपुग्गलानं चेतसा चेतो परिच्च पजानाति, सरागं वा चित्तं सरागं चित्तन्ति पजानाति, वीतरागं वा चित्तं वीतरागं चित्तन्ति पजानाति...पे०... इदम्पि खो महाराज सन्दिट्ठिकं सामञ्जफलं पुरिमेहि सन्दिट्ठिकेहि सामञ्जफलेहि अभिक्कन्ततरञ्च पणीततरञ्च । एवं खो भन्ते भगवा रञ्जो मागधस्स अजातसत्तुस्स वेदेहिपुत्तस्स अपरम्पि सन्दिट्ठिकं सामञ्जफलं पुरिमेहि सन्दिट्ठिकेहि सामञ्जफलेहि अभिक्कन्ततरञ्च पणीततरञ्च देसेसि ।

अच्छरियं आवुसो, अब्भुतं आवुसो, याव बुद्धसासनस्स स्वाखातता, यत्रहि नाम एवं स्वाखाते बुद्धसासने पब्बजितो सम्मापटिपन्नो सावकोपि एवं विसेसं चेतोपरियजाणं पटिलभिस्सति ।

पुच्छा — कथं पनावुसो भगवा अपरम्पि सन्दिट्टिकं सामञ्जफलं देसेसि, पुरिमेहि सन्दिट्टिकेहि सामञ्जफलेहि अभिक्कन्ततरञ्च पणीततरञ्च ।

विस्सज्जना — सो एवं समाहिते चित्ते परिसुद्धे परियोदाते अनङ्गणे विगतूपक्किलेसे मुदुभूते कम्मनिये ठिते आनेज्जप्पत्ते पुब्बेनिवासानुस्सतिजाणाय चित्तं अभिनीहरति अभिनिन्नामेति, सो अनेकविहितं पुब्बेनिवासं अनुस्सरति, सेय्यथिदं, एकम्पिजातिं द्वेपि जातियो...पे०... इदम्पि खो महाराज सन्दिट्टिकं सामञ्जफलं पुरिमेहि सन्दिट्टिकेहि सामञ्जफलेहि अभिक्कन्ततरञ्च पणीततरञ्च । एवं खो भन्ते भगवा रज्जो मागधस्स अजातसत्तुस्स वेदेहिपुत्तस्स अपरम्पि सन्दिट्टिकं सामञ्जफलं पुरिमेहि सन्दिट्टिकेहि सामञ्जफलेहि अभिक्कन्ततरञ्च पणीततरञ्च देसेसि ।

अच्छरियं आवुसो, अब्भुतं आवुसो, याव बुद्धसासनस्स स्वाखातता, यत्रहि नाम एवं स्वाखाते बुद्धसासने पब्बजित्वा सावकोपि सम्मापटिपन्नो एवं विसेसं पुब्बेनिवासजाणं पटिलभिस्सति ।

पुच्छा — कथञ्च पनावुसो भगवा सन्दिट्टिकं सामञ्जफलं देसेसि, पुरिमेहि सन्दिट्टिकेहि सामञ्जफलेहि अभिक्कन्ततरञ्च पणीततरञ्च ।

विस्सज्जना — सो एवं समाहिते चित्ते परिसुद्धे परियोदाते अनङ्गणे विगतूपक्किलेसे मुदुभूते कम्मनिये ठिते आनेज्जप्पत्ते सत्तानं चुतूपपातजाणाय चित्तं अभिनीहरति अभिनिन्नामेति, सो दिब्बेन चक्खुना विसुद्धेन अतिक्कन्तमानुसकेन सत्ते पस्सति चवमाने उपपज्जमाने हीने पणीते सुवण्णे दुब्बण्णे सुगते दुग्गते यथाकम्मुपगे सत्ते पजानाति...पे०... इदम्पि खो महाराज सन्दिट्टिकं सामञ्जफलं पुरिमेहि सन्दिट्टिकेहि सामञ्जफलेहि अभिक्कन्ततरञ्च पणीततरञ्च । इत्थं खो भन्ते भगवा रज्जो मागधस्स अजातसत्तुस्स वेदेहिपुत्तस्स अपरम्पि सन्दिट्टिकं सामञ्जफलं पुरिमेहि सन्दिट्टिकेहि सामञ्जफलेहि अभिक्कन्ततरञ्च पणीततरञ्च देसेसि ।

अच्छरियं आवुसो, अब्भुतं आवुसो, याव बुद्धसासनस्स स्वाखातता, यत्रहि नाम एवं स्वाखाते बुद्धसासने पब्बजितो सावकोपि सम्मापटिपन्नो एवं विसेसं दिब्बचक्खुजाणं पटिलभिस्सति ।

पुच्छा — कथं पनावुसो भगवा परियोसाने उत्तरितरं सामञ्जफलं देसेसि ।

विस्सज्जना — सो एवं समाहिते चित्ते परिसुद्धे परियोदाते अनङ्गणे विगतूपक्किलेसे मुदुभूते कम्मनिये ठिते आनेज्जप्पत्ते आसवानं खयजाणाय चित्तं अभिनीहरति अभिनिन्नामेति...पे०... इदं खो महाराज सन्दिट्टिकं सामञ्जफलं पुरिमेहि सन्दिट्टिकेहि सामञ्जफलेहि अभिक्कन्ततरञ्च पणीततरञ्च । इमस्मा च पन महाराज सन्दिट्टिका सामञ्जफला अज्जं सन्दिट्टिकं सामञ्जफलं उत्तरितरं वा पणीततरं वा नत्थीति । इत्थं खो भन्ते भगवा रज्जो मागधस्स अजातसत्तुस्स वेदेहिपुत्तस्स परियोसानं सन्दिट्टिकं सामञ्जफलं पुरिमेहि सन्दिट्टिकेहि सामञ्जफलेहि अभिक्कन्ततरञ्च पणीततरञ्च देसेसि ।

साधु साधु आवुसो, साधु खो आवुसो, यं भिक्खु बुद्धसासने सद्भापब्बजितो एवं स्वाखाते धम्मविनये सम्मापटिपन्नो आसवक्खयजाणं पापुणित्वा दुक्खस्सन्तं करोति ।

पुच्छा — कथं पनावुसो राजा मागधो अजातसत्तु वेदेहिपुत्तो इमिस्सा देसनाय परियोसाने भगवति च देसनायञ्च

पसन्नो पसन्नाकारं अकासि, कीदिसञ्च आनिसंसं पटिलभि ।

विस्सज्जना — एवं वुत्ते भन्ते मागधो अजातसत्तु वेदेहिपुत्तो भगवन्तं एतदवोच, अभिक्कन्तं भन्ते, अभिक्कन्तं भन्ते, सेय्यथापि भन्ते निक्कुज्जितं वा उक्कुज्जेय्य, पटिच्छन्नं वा विवरेय्य...पे०... अज्जतग्गे पाण्णुपेतं सरणं गतन्ति, अयञ्हि भन्ते राजा पितुमारितकालतो पट्टाय नेव रत्तिं न दिवा निदं पटिलभति, सत्थारं पन उपसङ्कमित्वा इमाय मधुराय ओजवन्तिया धम्मदेसनाय सुतकालतो पट्टाय निदं पटिलभति, तिण्णं रतनानं महासक्कारमकासि, पुथुज्जनिकाय सद्धाय समन्नागतो नाम इमिना रज्जा सदिसो नाहोसि, अनागते पन विजितावी नाम पच्चेकबुद्धो हुत्वा परिनिब्बायिस्सति । एवं खो भन्ते राजा मागधो अजातसत्तु वेदेहिपुत्तो देसनापरियोसाने पसन्नो पसन्नाकारमकासि, इदिसञ्च भन्ते महानिसंसं पटिलभि ।

अम्बट्टसुत्त

पुच्छा — तेनावुसो भगवा जानता अरहता पस्सता सम्मासम्बुद्धेन अम्बट्टं टाम सुत्तं कत्थ कं आरब्भ भासितं ।

विस्सज्जना — कोसलेसु भन्ते जनपदे इच्छानङ्गले नाम कोसलानं ब्राह्मणगामे अम्बट्टं नाम माणवं ब्राह्मणस्स पोक्खरसात्तिस्स अन्तेवासिं आरब्भ भासितं ।

सोणदण्डसुत्त

पुच्छा — सोणदण्डं पनावुसो सुत्तं भगवता कत्थ कं आरब्भ भासितं ।

विस्सज्जना — अङ्गेसु भन्ते जनपदे चम्पायं सोणदण्डं ब्राह्मणं आरब्भ भासितं ।

कूटदन्तसुत्त

पुच्छा — कूटदन्तं पनावुसो सुत्तं भगवता कत्थ कं आरब्भ भासितं ।

विस्सज्जना — मगधेसु भन्ते खाणुमते नाम ब्राह्मणगामे कूटदन्त ब्राह्मणं आरब्भ भासितं ।

महालिसुत्त

पुच्छा — महालिं पनावुसो सुत्तं भगवता कत्थ कं आरब्भ भासितं ।

विस्सज्जना — वेसालियं भन्ते ओट्टुद्धं नाम लिच्छविं आरब्भ भासितं ।

जालियसुत्त

पुच्छा — जालियं पनावुसो सुत्तं भगवता कत्थ कं आरब्भ भासितं ।

विस्सज्जना — कोसम्बियं भन्ते द्वे पब्बजिते आरब्भ भासितं ।

महासीहनादसुत्त

पुच्छा — महासीहनादं पनावुसो सुत्तं भगवता कथं कं आरब्धं भासितं ।

विस्सज्जना — उरुज्जायं भन्ते कण्णकथले अचेलं कस्सपं आरब्धं भासितं ।

पोट्टपादसुत्त

पुच्छा — पोट्टपादं पनावुसो सुत्तं भगवता कथं कं आरब्धं भासितं ।

विस्सज्जना — सावत्थियं भन्ते पोट्टपादज्च परिब्बाजकं चित्तज्च हत्थिसारिपुत्तं आरब्धं भासितं ।

सुभसुत्त

पुच्छा — सुभसुत्तं पनावुसो कथं कं आरब्धं केन भासितं ।

विस्सज्जना — सावत्थियं भन्ते आयस्मता आनन्देन धम्मभण्डागारिकेन सुभं माणवं तोदेय्यपुत्तं आरब्धं भासितं ।

केवट्टसुत्त

पुच्छा — केवट्टं पनावुसो सुत्तं भगवता कथं कं आरब्धं भासितं ।

विस्सज्जना — नाळन्दा यं भन्ते केवट्टं गहपतिपुत्तं आरब्धं भासितं ।

लोहिच्चसुत्त

पुच्छा — लोहिच्चसुत्तं पनावुसो भगवता कथं कं आरब्धं भासितं ।

विस्सज्जना — कोसलेसु भन्ते जनपदे सालवतिकायं लोहिच्चं ब्राह्मणं आरब्धं भासितं ।

तेविज्जसुत्त

पुच्छा — तेविज्जसुत्तं पनावुसो भगवता कथं कं आरब्धं भासितं ।

विस्सज्जना — कोसलेसु भन्ते मनसाकटे नाम कोसलानं ब्राह्मणगामे वासेट्ठं भारद्वाजं माणवं आरब्धं भासितं ।

महापदानसुत्त

पुच्छा — तेन आवुसो भगवता जानता पस्सता अरहता सम्मासम्बुद्धेन महापदानसुत्तं दीघनिकाये महावग्गे पोरणकेहि सङ्गितिकारेहि पठमं सङ्गितं भगवता कथं कं आरब्धं किस्मिं वत्थुस्मिं भासितं ।

विस्सज्जना — सावत्थियं भन्ते सम्बहुले भिक्खू आरब्भ भासितं, सम्बहुलानं भन्ते भिक्खूनां पच्छाभत्तं पिण्डपातपटिक्कन्तानं मण्डलमाळे सन्निसिन्नानं सन्निपतितानं पुब्बेनिवासपटिसंयुत्ता धम्मीकथा उदपादि, इतिपि पुब्बेनिवासो इतिपि पुब्बेनिवासोति, तस्मिं भन्ते वत्थुस्मिं भासितं ।

महानिदानसुत्त

पुच्छा — महानिदानसुत्तं पनावुसो भगवता कथं कं आरब्भ किस्मिं वत्थुस्मिं भासितं ।

विस्सज्जना — कुरूसु भन्ते कम्मासधम्मे नाम कुरूनं निगमे आयस्मन्तं आनन्दं आरब्भ भासितं, आयस्मा भन्ते आनन्दो भगवन्तं उपसङ्कमित्वा एतदवोच “अच्छरियं भन्ते, अब्भुतं भन्ते, याव गम्भीरोचायं भन्ते पटिच्चसमुप्पादो

गम्भीरावभासो च, अथ च पन मे उत्तानकुत्तानको विय खायती”ति, तस्मिं भन्ते वत्थुस्मिं भासितं ।

महापरिनिब्बानसुत्त

पुच्छा — महापरिनिब्बानसुत्तं पनावुसो बहुअनुसन्धिकं, बहुदेसना सङ्गहं, बुद्धस्स भगवतो परिनिब्बानासन्नवस्से पवत्तअट्ठुप्पत्तिदीपकवचनपबन्धभूतं, तस्मा तं अन्तराभेदवसेन विभज्ज परिच्छिज्ज परिच्छिज्ज पुच्छिस्सामि, तत्थावुसो भगवता पठमं

राजूनं अपरिहानियधम्मदेसना कथं कं आरब्भ किस्मिं वत्थुस्मिं भासिता ।

विस्सज्जना — राजगहे भन्ते वस्सकारं ब्राह्मणं मगधमहामत्तं आरब्भ भासिता, वस्सकारो भन्ते ब्राह्मणो मगधमहामत्तो भगवन्तं उपसङ्कमित्वा एतदवोच “राजा भो गोतम मागधो अजातसत्तु वेदेहिपुत्तो वज्जी अभियातुकामो सो एवमाह अहं हिमे वज्जी एवं महिद्धिके एवं महानुभावे उच्छेच्छामि वज्जी विनासेस्सामि वज्जी अनयव्यसनं आपादेस्सामी वज्जी”ति तस्मिं भन्ते वत्थुस्मिं भासिता ।

पुच्छा — भिक्खूनां पनावुसो अपरिहानियधम्मदेसना भगवता कथं किस्मिं वत्थुस्मिं भासिता ।

विस्सज्जना — तस्मिंयेव भन्ते राजगहे तस्मिंयेव वत्थुस्मिं भासिता ।

जरासुत्त

पुच्छा — धम्मादासो आवुसो धम्मपरियायो भगवता कथं कं आरब्भ किस्मिं वत्थुस्मिं भासितो ।

विस्सज्जना — नातिके भन्ते गिज्जकावसथे आयस्मन्तं आनन्द आरब्भ भासितो, आयस्मा भन्ते आनन्दो भगवन्तं उपसङ्कमित्वा नातिकियानं द्वादसन्नं पुगलानं गतिअभिसम्परायं पुच्छि, तस्मिं भन्ते वत्थुस्मिं भासितो ।

अत्तदीप धम्मदेसना

पुच्छा — अत्तदीपधम्मदेसना पनावुसो भगवता कथं कं आरब्भ किस्मिं वत्थुस्मिं भासिता ।

विस्सज्जना — वेसालियं भन्ते वेळुवगामके आयस्मन्तं आनन्दं आरब्ध भासिता, आयस्मा भन्ते आनन्दो भगवतो गिलानवुद्धितस्स अचिरवुद्धितस्स गेलज्जा भगवतो गेलज्जेन अत्तनो खेदपत्तकारणं आरोचेसि, तस्मिं भन्ते वत्थुस्मिं भासिता ।

“तस्मातिहानन्द अत्तदीपा विहरथ अत्तसरणा अनज्जसरणा” ।

पुच्छा — भगवता आवुसो पुरिम दुतियदिवसे पुच्छितविस्सज्जितक्कमेन अत्तदीपधम्मदेसनज्ज अज्जानि च धम्मदेसनानि कथेत्वा परिनिद्धित सब्बबुद्धकिच्चेन आयुसङ्खारो कथ ओस्सट्ठो ।

विस्सज्जना — वेसालियं भन्ते चापाले चेति ये मारेण पापिमता याचितो भगवा सतेन सम्पजानेन आयुसङ्खारो ओस्सट्ठो ।

“परिनिब्बातु दानि भन्ते भगवा, परिनिब्बातु सुगतो, परिनिब्बान कालो दानि भन्ते भगवतो ।

अप्पोसुक्को त्वं पापिम होति, न चिरं तथागतस्स परिनिब्बानं भविस्सति, इतो तिण्णं मासानं अच्चयेन तथागतो परिनिब्बायिस्सति ।

चतुमहापदेस

पुच्छा — चतुमहापदेसधम्मदेसना पनावुसो भगवता कथ भासिता ।

विस्सज्जना — भोगनगरे भन्ते आनन्दे चेति ये भासिता ।

परिपक्को वयो मय्हं, परित्तं मम जीवितं । पहाय वो गमिस्सामि, कतं मे सरणमत्तनो ।

संवेग

पुच्छा — चतुसंवेजनीयकथा पनावुसो भगवता कथ कं आरब्ध किस्मिं वत्थुस्मिं भासिता ।

विस्सज्जना — कुसिनारायं भन्ते आयस्मन्तं आनन्दं आरब्ध भासिता, आयस्मा भन्ते आनन्दो भगवन्तं एतदवोच “पुब्बे भन्ते दिसासु वस्संवुट्ठा भिक्खू आगच्छन्ति तथागतं दस्सनाय, ते मयं लभाम मनोभावनीये भिक्खू दस्सनाय, लभाम पयिरुपासनाय । भगवतो पन मयं भन्ते अच्चयेन न लभिस्साम मनोभावनीये भिक्खू दस्सनाय, न लभिस्साम पयिरुपासनाया”ति, तस्मिं भन्ते वत्थुस्मिं भासिता ।

येहि केचि आनन्द चेति यचारिकं आहिण्डन्ता पसन्नचित्ता कालं करिस्सन्ति, सब्बेते कायस्स भेदा परं मरणा सुगतिं सगं लोकं उपपज्जिस्सन्ति हु —

पुच्छा — कथज्जावुसो भगवा भिक्खूनं मातुगामेसु पटिपज्जितब्बवत्तं कथेसि ।

विस्सज्जना — अदस्सनं आनन्दाति च अनालापो आनन्दाति च सति आनन्द उपट्ठब्बेतब्बाति च एवं खो भन्ते भगवा मातुगामेसु पटिपज्जितब्बाकारं कथेसि ।

महासुदस्सनसुत्त

पुच्छा — महासुदस्सनसुत्तं पनावुसो भगवता कथं कं आरब्भ किस्मिं वत्थुस्मिं भासितं ।

विस्सज्जना — तिस्संयेव भन्ते कुसिनारायं आयस्मन्तं आनन्दं आरब्भ भासितं, आयस्मा भन्ते आनन्दो भगवन्तं एतदवोच “मा भन्ते भगवा इमस्मिं खुद्दकनगरके

उज्जङ्गलनगरके साखानगरके परिनिब्बायि । सन्ति भन्ते अज्जानि महानगरानि । सेय्यथिदं, चम्पा, राजगहं, सावत्थी, साकेतं, कोसम्बी, बाराणसी, एत्थ भगवा परिनिब्बायतु, एत्थ बहू खत्तियमहासाला ब्राह्मण महासाला गहपति महासाला तथागते अभिप्पसन्ना । ते तथागतस्स सरीरपूजं करिस्सन्ती’ति, तस्मिं भन्ते वत्थुस्मिं भासितं ।

पुच्छा — भगवा आवुसो पुरिमदिवसे पुच्छित विस्सज्जितक्कमेन महासुदस्सन सुत्तन्तं देसेत्वा सुभद्वं नाम परिब्बाजकं बुद्धवेनेय्येसु पच्छिमसावकभूतं कथं विनेसि ।

विस्सज्जना — यस्मिं खो सुभद्वं धम्मविनये अरियो अट्ठङ्गिको मग्गो न उपलब्भति, समणोपि तत्थ न उपलब्भति, दुतियोपि तत्थ समणो न उपलब्भति, ततियोपि तत्थ समणो न उपलब्भति, चतुत्थोपि तत्थ समणो न उपलब्भति (पेय्याल) । इमे च सुभद्वं भिक्खू सम्मा विहरेय्युं, असुज्जो लोको अरहन्तेहि अस्स, एवं खो भन्ते भगवा सुभद्वं परिब्बाजकं बुद्धवेनेय्येसु पच्छिमं सक्खिसावकं विनेसि ।

परिनिब्बानसुत्त

पुच्छा — पच्छिमे पनावुसो काले भगवा आयस्मतो आनन्दस्स कीदिसं वचनं कथेत्वा, कथञ्च भिक्खू पवारेत्वा, कीदिसञ्च भिक्खू नं वचनं आमन्तेत्वा, कथञ्च अनुपादिसेसाय निब्बानधातुया परिनिब्बायि ।

विस्सज्जना — भगवा भन्ते पच्छिमे काले आयस्मतो आनन्दस्स सिया खो पनानन्द तुम्हाकं एवमस्स अतीतसत्थुकं पावचनं नत्थि नो सत्थाति एवमादिकं वचनं कथेत्वा, सिया खो पन भिक्खवे एकभिक्खुस्सापि कङ्का वा विमति वा बुद्धे वा धम्मे वा सङ्गे वा मग्गे वा पटिपदाय वाति एवमादिना भिक्खू पवारेत्वा, हन्ददानि भिक्खवे आमन्तयामि वो, वयधम्मा सङ्गारा अप्पमादेन सम्पादेत्थाति पच्छिमञ्च ओवादवचनं भिक्खू नं आमन्तेत्वा, नव अनुपुब्बसमापत्तियो अनुलोमं पटिलोमं समापज्जित्वा, चतुत्थज्झाना वुट्ठित्वा समनन्तरा अनुपादिसेसाय निब्बानधातुया परिनिब्बायि ।

नावुसो आनन्द भगवा परिनिब्बुतो, सज्जावेदयित निरोधं समापन्नो ।

जनवसभसुत्त

पुच्छा — महासुदस्सनसुत्तं पनावुसो पुरिमदिवसे पुच्छितञ्च विस्सज्जितञ्च, जनवसभसुत्तं पनावुसो भगवता कथं कं आरब्भ किस्मिं वत्थुस्मिं भासितं ।

विस्सज्जना — नातिके भन्ते गिज्जकावसथे आयस्मन्तं आनन्दं आरब्ध भासितं, आयस्मा भन्ते आनन्दो मागधके परिचारके आरब्ध भगवतो सम्मुखा परिकथं कथेसि, तस्मिं भन्ते वत्थुस्मिं भासितं ।

महागोविन्दसुत्त

पुच्छा — महागोविन्दसुत्तं पनावुसो भगवता कथं भासितं ।

विस्सज्जना — राजगहे भन्ते भासितं ।

महासमयसुत्त

पुच्छा — महासमयसुत्तं पनावुसो भगवता कथं भासितं ।

विस्सज्जना — सक्केसु भन्ते कपिलवत्थुस्मिं भासितं ।

सक्कपज्हसुत्त

पुच्छा — सक्कपज्हसुत्तं पनावुसो भगवता कथं कं आरब्ध किस्मिं वत्थुस्मिं भासितं ।

विस्सज्जना — मगधेसु भन्ते पाचीनतो राजगहस्स अम्बसण्डा नाम ब्राह्मणगामो, तस्सुत्तरतो वेदियके पब्बते इन्दसालगुहायं सक्कं देवानमिन्दं आरब्ध भासितं, सक्को भन्ते देवानमिन्दो भगवन्तं उपसङ्कमित्वा पज्हं पुच्छि, तस्मिं भन्ते वत्थुस्मिं भासितं ।

महासतिपट्टानसुत्त

पुच्छा — महासतिपट्टानसुत्तं पनावुसो भगवता कथं भासितं ।

विस्सज्जना — कुरूसु भन्ते कम्मासधम्मे नाम कूरूनं निगमे भासितं ।

पायासिसुत्त

पुच्छा — पायासि सुत्तं पनावुसो कथं कं आरब्ध किस्मिं वत्थुस्मिं केन भासितं ।

विस्सज्जना — कोसलेसु भन्ते सेतब्यानाम कोसलानं नगरं उत्तरेण सेतब्यं सिंसपावने आयस्मता कुमारकस्सपेन पायासिं राजज्जं आरब्ध भासितं, पायासिस्स भन्ते राजज्जस्स एवरूपं पापकं दिट्ठिगतं उप्पन्नं होति, इतिपि नत्थि परोलोको नत्थि सत्ता ओपपातिका नत्थि सुकतदुक्कटानं कम्मानं फलं विपाकोति, तस्मिं भन्ते वत्थुस्मिं भासितं ।

पुच्छा — तत्थावुसो पायासिस्स राजज्जस्स दिट्ठिपकासनाच आयस्मतो कुमारकस्सपत्थेरस्स दिट्ठिविनिवेड्डनकथा च अनेकवारं आगता, तत्थावुसो पठमं पायासि राजज्जो अत्तनो दिट्ठिं कथं पकासेसि, कथञ्चायस्मा कुमारकस्सपो तं मिच्छादिट्ठिं विनिवेठेसि ।

विस्सज्जना — पायासि भन्ते राजज्जो आयस्मन्तं कुमारकस्सपं उपसङ्गमित्वा एतदवोच “अहज्झि भो कस्सप एवं वादी एवं दिट्ठी इतिपि नत्थि परोलोको, नत्थि सत्ता ओपपातिका, नत्थि सुकतदुक्कटानं कम्मानं फलं विपाको” किं, एवं खो भन्ते पायासिराजज्जो अत्तनो मिच्छादिट्ठिं आयस्मतो कुमारकस्सपस्स सन्तिके पकासेसि । आयस्मा च कुमारकस्सपो सक्खिक्खकारणं चन्दिमसूरियउपमं दस्सेत्वा पायासिस्स राजज्जस्स तं पापकं दिट्ठिगतं विनिवेठेसि ।

साधु साधु आवुसो, साधु खो आवुसो आयस्मा कुमारकस्सपो पायासिस्स राजज्जस्स मिच्छादिट्ठिकस्स सङ्गमविमुखिभूतस्स पच्चक्खतो परलोकं दस्सेत्वा तं मिच्छादिट्ठिं विनिवेठेसि ।

पुच्छा — अथ पनावुसो पायासिराजज्जो दुतियम्पि कीदिसं साधकपरियायं दस्सेत्वा अत्तनो वादं पतिट्ठापेसि, कथञ्चायस्मा कुमारकस्सपो तं मिच्छावादं सहधम्ममेन सुनिग्गहं निग्गहेत्वा धम्मवादं पतिट्ठापेसि ।

विस्सज्जना — दुतिये पन भन्ते पायासिराजज्जो अत्तनो मित्तामच्चे जातिसालोहिते दुच्चरितसमङ्गिनो कालंकते साधकपरियायं दस्सेत्वा अत्तनो मिच्छावादं पतिट्ठापेसि, आयस्मा च कुमारकस्सपो चोरउपमाय तं मिच्छावादं सहधम्ममेन सुनिग्गहं निग्गहेत्वा धम्मवादं पतिट्ठापेसि ।

साधु साधु आवुसो, साधु खो आवुसो यं आयस्मा कुमारकस्सपो उप्पन्नं परप्पवादं सहधम्ममेन सुनिग्गहं निग्गहेत्वा धम्मवादं पतिट्ठापेसि ।

पुच्छा — अथ पनावुसो पायासिराजज्जो ततियम्पि कीदिसं साधक परियायं दस्सेत्वा अत्तनोवादं पतिट्ठापेसि, कथञ्चायस्मा कुमारकस्सपो तं मिच्छावादं सहधम्ममेन सुनिग्गहं निग्गहेत्वा धम्मवादं पतिट्ठापेसि ।

विस्सज्जना — ततियम्पन भन्ते पायासिराजज्जो अत्तनो मित्तामच्चे जातिसालोहिते सुचरितसमङ्गिनो कालंकते दस्सेत्वा अत्तनो मिच्छावादं पतिट्ठापेसि, आयस्मा च कुमारकस्सपो गूथकूपे पतपुरिसोपमाय तं मिच्छावादं सहधम्ममेन सुनिग्गहितं निग्गहेत्वा धम्मवादं पतिट्ठापेसि ।

साधु साधु आवुसो, साधु खो आवुसो यं आयस्मा कुमारकस्सपो उप्पन्नं परप्पवादं सहधम्ममेन सुनिग्गहं निग्गहेत्वा धम्मवादं पतिट्ठापेसि ।

पुच्छा — आयस्मता आवुसो कुमारकस्सपेन पुरिमदिवसे पुच्छितविस्सज्जितक्कमेन गूथकूपपुरिसउपमाय मिच्छावादं पटिक्खपित्वा धम्मवादे पतिट्ठापियमाने पियासिराजज्जो

चतुत्थं वा पञ्चमं वा कीदिसं साधकपरियायं दस्सेत्वा अत्तनोवादं पतिट्ठापेसि, कथञ्चायस्मा कुमारकस्सपो सहधम्ममेन तं मिच्छावादं पटिक्खपित्वा धम्मवादं पतिट्ठापेसि ।

विस्सज्जना — पायासि भन्ते राजज्जो आयस्मता कुमारकस्सपेन गूथकूपे निमुग्गपुरिसो पमाय मिच्छावादं सुनिग्गहितं निग्गहेत्वा धम्मवादे पतिट्ठापिते चतुत्थं वा पञ्चमं वा अत्तनो मित्तामच्चे जातिसालोहिते समादिन्न पञ्चसीले साधकपरियायं दस्सेत्वा अत्तनो मिच्छावादं पतिट्ठापेसि । आयस्मा च कुमारकस्सपो तावतिसदेवोपमाय च जच्चन्धोपमाय चाति द्वीहि उपमाहि तं पापकं दिट्ठिगतं सहधम्ममेन सुनिग्गहितं निग्गहेत्वा, धम्मवादं पतिट्ठापेसि ।

साधु साधु आवुसो, साधु खो आवुसो यं कुमारकस्सपो पायासिस्स राजज्जस्स द्वे उपमायो दस्सेत्वा उप्पन्नं पापकं मिच्छावादं सहधम्ममेन सुनिग्गहं निग्गहेत्वा धम्मवादं पतिट्ठापेसि ।

पुच्छा — अथ पनावुसो पायासिराजज्जो छट्ठंपी कीदिसं साधकपरियायं दस्सेत्वा अत्तनो वादं पतिट्ठापेसि, कथञ्चायस्मा कुमारकस्सपो सहधम्ममेन तं मिच्छावादं सुनिग्गहं निग्गहेत्वा धम्मवादं पतिट्ठापेसि ।

विस्सज्जना — छट्ठं पन भन्ते पायासिराजज्जो सीलवन्ते समणब्राह्मणे कल्याणधम्ममे जीवितुकामे अमरितुकामे

सुखकामे दुक्खपटिकूले साधकपरियायं दस्सेत्वा अत्तनो वादं पतिट्ठापेसि, आयस्माच कुमारकस्सपो गब्भिनी उपमाय तं मिच्छावादं सहधम्ममेन सुनिग्गहितं निग्गहेत्वा धम्मवादं पतिट्ठापेसि ।

साधु साधु आवुसो, साधु खो आवुसो यं आयस्मा कुमारकस्सपो गब्भिनीउपमं दस्सेत्वा तं मिच्छावादं पटिक्खपित्वा धम्मवादं पतिट्ठापेसि ।

पुच्छा — अथ पनावुसो पायासिराजज्जो सत्तमंपी कीदिसं साधकपरियायं दस्सेत्वा अत्तनो वादं पतिट्ठापेसि, कथञ्चायस्मा कुमारकस्सपो तं मिच्छावादं सहधम्ममेन सुनिग्गहं निग्गहेत्वा धम्मवादं पतिट्ठापेसि ।

विस्सज्जना — सत्तमं पन भन्ते पायासिराजज्जो कुब्भियं पक्खिपित्वा मारितपुरिसं साधकपरियायं दस्सेत्वा अत्तनो वादं पतिट्ठापेसि, आयस्माच कुमारकस्सपो सुपिनकूपमाय तं मिच्छावादं सहधम्ममेन सुनिग्गहितं निग्गहेत्वा धम्मवादं पतिट्ठापेसि ।

साधु साधु आवुसो, साधु खो आवुसो यं आयस्मा कुमारकस्सपो सुपिनकूपमं दस्सेत्वा उप्पन्नं मिच्छावादं सहधम्ममेन सुनिग्गहं निग्गहेत्वा धम्मवादं पतिट्ठापेसि ।

पुच्छा — अथ पनावुसो पायासिराजज्जो अट्ठमंपी नवमंपी कथेतब्बं कथेत्वा दसमं कीदिसं साधकपरियायं दस्सेत्वा अत्तनो वादं पतिट्ठापेसि, कथञ्चायस्मा कुमारकस्सपो सहधम्ममेन तं मिच्छावादं पटिनिस्सज्जापेसि ।

विस्सज्जना — अट्ठमंपी भन्ते नवमंपी पायासिराजज्जो यं वा तं वा परियायं दस्सेत्वा अत्तनो वादं पतिट्ठापेसि, दसमं पन भन्ते पायासिराजज्जो छविआदीनि छिन्दित्वा मारितपुरिसं साधकपरियायं दस्सेत्वा अत्तनो वादं पतिट्ठापेसि, आयस्मा च कुमारकस्सपो अगिकजटिलोपमाय तं मिच्छावादं सहधम्ममेन सुनिग्गहितं निग्गहेत्वा धम्मवादं पतिट्ठापेसि ।

पटिनिस्सज्जेतं राजज्ज पापकं दिट्ठिगतं । पटिनिस्सज्जेतं राजज्ज पापकं दिट्ठिगतं ।

साधु साधु आवुसो, साधु खो आवुसो यं आयस्मा कुमारकस्सपो ओपायिकं उपमं दस्सेत्वा तं पापिकं मिच्छादिट्ठिं पटिनिस्सज्जापेसि, यं तस्स भवेय्य दीघरत्तं हिताय सुखाय ।

पुच्छा — आयस्मता आवुसो कुमारकस्सपेन पुरिमदिवसे पुच्छितविस्सज्जिताकारेण पायासिस्स राजज्जस्स अगिकजटिलोपमं दस्सेत्वा तस्मिं पापके दिट्ठिगते पटिनिस्सज्जापिते सो ताव थेरस्स वचनं अनादियित्वा कीदिसज्ज

पच्चनीककथं कथेसि, कथञ्च थेरो करुणासीतलहदयो हुत्वा अपरम्पि उपमं दस्सेत्वा तं पापकं दिट्ठिगतं पटिनिस्सज्जापेसि ।

विस्सज्जना — पायासि भन्ते राजज्जो आयस्मता कुमारकस्सपेन अग्गिकजटिलोपमं दस्सेत्वा तं पापकं दिट्ठिगतं पटिनिस्सज्जापिते किञ्चापि भवं कस्सपो एवमाह, अथ खो नेवाहं सक्कोमि इदं पापकं दिट्ठिगतं पटिनिस्सज्जितुन्ति एवमादिकं पच्चनीककथं कथेसि, थेरो च भन्ते कुमारकस्सपो द्वे सत्थवाहोपमं दस्सेत्वा तं पापकं मिच्छावादं पटिनिस्सज्जापेसि ।

साधु साधु आवुसो, साधु खो आवुसो यं आयस्मा कुमारकस्सपो पायासिस्स राजज्जस्स द्वे सत्थवाहोपमम्पि दस्सेत्वा तं पापकं दिट्ठिगतं पटिनिस्सज्जापेसि, तज्हि तस्स च तदनुयायीनञ्च भवेय्य दीघरत्तं हिताय सुखाय ।

पुच्छा — एवं पनावुसो आयस्मता कुमारकस्सपेन यथा वुत्ताहि बहूहि उपमाहि च अपराहि गूथभारिकअक्खधुत्तकोपमाहि च तस्मिं पापके दिट्ठिगते विस्सज्जापिते सो ताव थेरस्स वचनं अनादियित्वाव पच्छिमपटिकखेपवसेन कीदिसं पच्चनीककथं कथेसि, कथञ्च थेरो करुणासीतलहदयो हुत्वा पच्छिमम्पि उपमं दस्सेत्वा तं पापकं दिट्ठिगतं पटिनिस्सज्जापेसि ।

विस्सज्जना — पायासि भन्ते राजज्जो एवं थेरेन नानाउपमाहि तस्मिं पापके दिट्ठिगते पटिनिस्सज्जापितेपि पुरिमनयेनेव थेरस्स पच्चनीककथं कथेसि, थेरोपि च भन्ते पच्छिमं साणभारिकूपमं दस्सेत्वा करुणासीतलहदयो तं पापकं दिट्ठिगतं पटिनिस्सज्जापेसि ।

साधु साधु आवुसो, साधु खो आवुसो यं आयस्मा कुमारकस्सपो पायासिस्स राजज्जस्स साणभारिकोपमम्पि दस्सेत्वा तं पापकं दिट्ठिगतं पटिनिस्सज्जापेसि, तज्हि तस्स च तदनुयायीनञ्च भवेय्य दीघरत्तं हिताय सुखाय ।

पुच्छा — इमाय पनावुसो पच्छिमिकाय साणभारिकोपमाय दस्सिताय पायासिराजज्जो थेरस्स धम्मदेसनानुभावेन इमस्मिं धम्मविनये पसन्नो हुत्वा कीदिसं पसन्नाकारमकासि, कथञ्च आयस्मन्तं कुमारकस्सपं अनुसासनिं याचि, कथञ्चायस्मा कुमारकस्सपो अनुसासि ।

विस्सज्जना — इमाय च पन भन्ते उपमाय दस्सिताय पायासि राजज्जो “पुरिमेनेव अहं ओपम्मेन भोतो कस्सपस्स अत्तमनो अभिरद्धो एवमादिना भन्ते पायासिराजज्जो इमस्मिं धम्मविनये आयस्मतो कुमारकस्सपस्स धम्मदेसनाय पसन्नो पसन्नाकारमकासि । इच्छामि चाहं भो कस्सप महायज्जं यजितुं, अनुसासतु मं भवं कस्सपो यं ममस्स दीघरत्तं हिताय सुखायाति पायासि राजज्जो आयस्मन्तं कुमारकस्सपं अनुसासनिं याचि, आयस्मा च भन्ते कुमारकस्सपो दुक्खेत्ते दुब्भूमे पवुत्तबीजोपमाय दुस्सीलेसु दिन्नदानस्स न महप्फलभावं दस्सेत्वा सुखेत्ते सुभूमे पवुत्तबीजोपमाय सीलवन्तेसु दिन्नदानस्स महप्फलभावं दस्सेत्वा पायासिं राजज्जमनुसासि ।

पुच्छा — कथञ्चावुसो पायासिराजज्जो दानं अदासि, कथञ्चस्स सम्परायो अहोसि ।

विस्सज्जना — पायासि भन्ते राजज्जो असक्कच्चं दानमदासि, असहत्था दानमदासि, अचिक्कीकतं दानमदासि, अपविद्धं दानमदासि, सो असक्कच्चं दानं दत्वा असहत्था दानं दत्वा अचिक्कीकतं दानं दत्वा अपविद्धं दानं दत्वा

कायस्सभेदा परं मरणा चातुमहाराजिकानं देवानं सहब्यतं उपपज्जि सुज्जं सेरीसकं विमानं ।

पुच्छा — तेनावुसो भगवता जानता पस्सता अरहता सम्मासम्बुद्धेन पाथियवग्गे पठमं पाथियसुत्तं कत्थ कं आरब्भ किस्मिं वत्थुस्मिं भासितं ।

विस्सज्जना — मल्लेसु भन्ते अनुपिये नाम मल्लानं निगमे भग्गवगोत्तं परिब्बाजकं आरब्भ भासितं, भग्गवगोत्तो भन्ते परिब्बाजको भगवन्तं एतदवोच “पुरिमानि भन्ते दिवसानि पुरिमतरानि सुनक्खत्तो लिच्छविपुत्तो येनाहं तेनुपसङ्गमि, उपसङ्गमित्वा मं एतदवोच “पच्चक्खातो दानि मया भग्गव भगवा, न दानाहं भगवन्तं उद्दिस्स विहरामी”ति, कच्चे तं भन्ते तथेव, यथा सुनक्खत्तो, लिच्छविपुत्तो अवचा”ति, तस्मिं भन्ते वत्थुस्मिं भासितं ।

उदुम्बरिकसुत्त

पुच्छा — उदुम्बरिकसुत्तं पनावुसो भगवता कत्थ कं आरब्भ किस्मिं वत्थुस्मिं भासितं ।

विस्सज्जना — राजगहे भन्ते निग्रोधं परिब्बाजकं आरब्भ भासितं, निग्रोधो भन्ते परिब्बाजको भगवतो परम्मूखा भगवन्तंयेव आरब्भ अनेकविहितं अभूतकथं कथेसि, तस्मिं वत्थुस्मिं भासितं ।

चक्कवत्तिसुत्त

पुच्छा — चक्कवत्तिसुत्तं पनावुसो भगवता कत्थ कं आरब्भ किस्मिं वत्थुस्मिं भासितं ।

विस्सज्जना — मगधेसु भन्ते मातुलायं सम्बहुले भिक्खू आरब्भ अत्तज्झासयेन सुत्तनिक्खेपेन भगवता भासितं ।

अग्गज्जसुत्त

पुच्छा — अग्गज्जसुत्तं पनावुसो भगवता कत्थ कं आरब्भ किस्मिं वत्थुस्मिं भासितं ।

विस्सज्जना — सावत्थियं भन्ते पुब्बारामे मिगारमातुपासादे वासेट्ठं पब्बजितं आरब्भ भासितं, ब्राह्मणा भन्ते वासेट्ठ भारद्वाजे पब्बजिते अक्कोसन्ति परिभासन्ति अत्तरूपाय

परिभासाय परिपुण्णाय नो अपरिपुण्णाय, तस्मिं भन्ते वत्थुस्मिं भासितं ।

पुच्छा — सम्पसादनीय सुत्तं पनावुसो कत्थ केन भासितं ।

विस्सज्जना — नाळन्दायं भन्ते पावारिकम्बवने आयस्मता सारिपुत्तेन भासितं ।

पासादिकसुत्त

पुच्छा — पासादिकसुत्तं पनावुसो भगवता कत्थ कं आरब्भ किस्मिं वत्थुस्मिं भासितं ।

विस्सज्जना — सक्केसु भन्ते वेधज्जानाम सक्क्यानं अम्बवने पासादे चुन्दं समणुद्देसं आरब्भ भासितं, चुन्दो भन्ते समणुद्देसो पावायं निगण्ठस्स नाटपुत्तस्स कालं किरियाय भिन्नानं निगण्ठानं द्वेधिकजातानं भण्डनजातानं कलहजातानं विवादापन्नानं अज्जमज्जं मुखसत्तीहि वितुज्जनकारणं आयस्मतो आनन्दस्स आरोचेसि, आयस्मा च भन्ते आनन्दो भगवतो एतमत्थं आरोचेसि, तस्मिं भन्ते वत्थुस्मिं भासितं ।

लक्खणसुत्त

पुच्छा — लक्खणसुत्तं पनावुसो भगवता कत्थ भासितं ।

विस्सज्जना — सावत्थियं भन्ते जेतवनमहाविहारे भासितं ।

सिङ्गालसुत्त

पुच्छा — सिङ्गालसुत्तं पनावुसो भगवता कत्थ कं आरब्भ किस्मिं वत्थुस्मिं भासितं ।

विस्सज्जना — राजगहे भन्ते सिङ्गालं गहपतिपुत्तं आरब्भ भासितं, सिङ्गालो भन्ते गहपतिपुत्तो कालस्सेव उट्ठाय राजगहा निक्खमित्वा अल्लवत्थो अल्लकेसो पज्जलिको पुथुदिसा नमस्सति पुरत्थिमं दिसं दक्खिणं दिसं पच्छिमं दिसं उत्तरं दिसं हेट्ठिमं दिसं उपरिमं दिसं, तस्मिं भन्ते वत्थुस्मिं भासितं ।

आटानाटियसुत्त

पुच्छा — आटानाटियसुत्तं पनावुसो भगवता कत्थ किस्मिं वत्थुस्मिं भासितं ।

विस्सज्जना — राजगहे भन्ते गिज्झकूटे पब्बते भासितं, भगवति भन्ते राजगहे विहरति चत्तारो महाराजानो चतुद्दिसं रक्खं ठपेत्वा चतुद्दिसं गुम्बं ठपेत्वा चतुद्दिसं ओवरणं ठपेत्वा केवलकप्पं गिज्झकूटपब्बतं ओभासेत्वा येन भगवा तेनुपसङ्कमिंसु, उपसङ्कमित्वा भगवन्तं अभिवादेत्वा एकमन्तं निसीदिसु, एकमन्तं निसिन्नो खो भन्ते वेस्सवणो महाराजा आटानाटियं रक्खं भगवतो आरोचेसि भिक्खूनं भिक्खुनीनं उपासकानं उपासिकानं फासुविहाराय, तस्मिं भन्ते वत्थुस्मिं भासितं ।

सङ्गीतिसुत्त

पुच्छा — सङ्गीति सुत्तं पनावुसो कत्थ केन भासितं ।

विस्सज्जना — पावायं भन्ते आयस्मता सारिपुत्तेन भासितं ।

दसुत्तरसुत्त

पुच्छा — दसुत्तरसुत्तं पनावुसो कत्थ केन भासितं ।

विस्सज्जना — दसुत्तरसुत्तं भन्ते चम्पायं गग्गराय पोक्खरणिआ तीरे आयस्मता सारिपुत्तेन भासितं ।

पुच्छा — के आवुसो सिक्खन्ति ।

विस्सज्जना — सेक्खा च भन्ते पुथुज्जनकल्याणका च सिक्खन्ति ।

पुच्छा — के आवुसो सिक्खितसिक्खा ।

विस्सज्जना — अरहन्तो भन्ते सिक्खितसिक्खा ।

पुच्छा — कस्स आवुसो वचनं ।

विस्सज्जना — भगवतो भन्ते वचनं अरहतो सम्मासम्बुद्धस्स ।

पुच्छा — केनावुसो आभतं ।

विस्सज्जना — परम्पराय भन्ते आभतं ।